

Till Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning
Enheten för statlig förvaltning
103 33 STOCKHOLM

Remissvar från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva 2020-02-12

Utredningen "Ökad statlig närvaro i Härnösand" SOU 2019:33 (Fi2019/02399/SFÖ)

Vi är en riksorganisation vars syfte är att ge allmännyttan genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land. Vi företräder byarörelsen och stöts av medlemsorganisationer som vill att Hela Sverige ska leva.

Regeringen gav den 30 augusti 2018 direktiv till en särskild utredare att utreda förutsättningarna för att öka den statliga närvaron i Västernorrlands län genom att samla arbetsuppgifter från flera myndigheter som nu finns i Stockholms län. Utredningen överlämnades i juni 2019.

Uppdraget bygger på den rapport som Statskontoret redovisade redan 2016 som visade att statliga arbetstillfällen är ojämnt fördelade över landet, och att Västernorrlands län haft flest minskade statliga arbetstillfällen mellan 2008-2014, medan statliga arbetstillfällen ökat mest i Stockholms län.

Uppdraget gavs också på grund av den inriktning regeringen redovisade i sin budgetproposition för 2018, om att omlokalisera statliga myndigheter, där man också refererade till Landsbygdskommitténs utredning från januari 2017.

Vi inleder dock vårt remissvar med några andra reflektioner.

Om man nu vill utveckla och se fördelarna med just Härnösand borde man vidga perspektivet och börjat med att läsa en litterär betraktelse. Nämligen: "Landsortens problem – skildringar ur svenska nationens liv". Författaren heter Nordström, dock inte den Nordström, författare och debattör som har skräpytor i Dalarna. Nej, Ludvig Nordström. Boken är visserligen utgiven 1925 på Alberts Bonniers förlag, men trots sin ålder har den bäring just på – Härnösand.

Bokens titel må ge en viss förvillelse: "Landsortens problem". Den som läser nämnda bok, finner att den i sin helhet är en hyllning till just Härnösand, och landsbygden. Den är inte problemorienterad, utan motsatsen. Boken utropar just Härnösand till – Världsstaden.

Vi återger några citat, men understryker att det är författarens ord. Som organisationen Hela Sverige ska leva, talar vi om balans mellan land och stad och att vi har lokal utveckling överallt.

"Om man liknar Sverige med en gammaldags herrgård så har ju Stockholm i alla tider varit själva herrgården, själva egendomens corps de logis, medan alla övriga städer i landet motsvarar statar- och torparstugorna. Men vad har herrgården levt på? Jo just på statarnas och torparnas arbete."

Vidare senare i boken:

”Och om Stockholm är kronan på riket, så var god minns, mina herrar, att kronan vilar på hjässan, och under hjässan är hjärnan, som bär det hela och ger det liv – och det är landsorten som uppbär Stockholm. Varje skattekrona som vi slita in här i landsorten, ger de låga skatterna i Stockholm möjliga”

Det är slutligen värt att notera att romanen inte är anti-Stockholms skildring. Författaren Ludvig Nordström hyllar landsbygden och särskilt Härnösand som är hans födelsestad. Det är en roande läsning, men den ger också viktiga perspektiv som är relevanta även idag. Vi ser också, att de frågor om land-stad vi har på agendan idag också fanns tidigare.

Vi kommer att överlämna ett exemplar av nämnda bok inför departementets fortsatta hantering och i folkbildande syfte.

Nu kommer vi till vårt remissvar om ”Ökad statlig närvaro i Härnösand” i statens offentliga utredningar benämnd SOU 2019:33.

Riksorganisationen stödjer i princip de förslag som har lagts och förhoppningsvis kommer om ökad statlig närvaro i hela landet. Vi har därför i sak inga invändningar till utredningens förslag utan stödjer dem. Men det finns all anledning att utöver det göra vissa påpekanden.

Vi har nyligen sett myndigheter som velat centralisera sin verksamhet till redan stora orter (Skattemyndigheten) och myndigheter som gör det (Kronofogdemyndigheten).

Vi anser att vid sådana fall borde regeringen utnyttja sin rätt att i regleringsbrev till myndigheter tydligare ange vikten av statlig närvaro i hela landet. Det kan även gälla för bolagsstyrning av statliga företag.

Utredningen anger i sina utgångspunkter att tidigare erfarenheter talar för att omlokalisering från Stockholmsområdet till andra delar av landet fungerar bäst för verksamheter som kan bli en tydlig resurs i den regionala utvecklingen, samt att det i övrigt ska finnas kluster som leder till en arbetsmarknad som kan främja regional utveckling.

Vi känner igen sådana argument där man, utan att direkt säga det, argumenterar för att redan mer starka tätorter prioriteras. Det gäller också vid placering av nya myndigheter/verksamheter. Det kan vara bekymmersamt.

Utredningens direktiv angav att det var i Västernorrland som den statliga närvaron skulle bli större genom omlokalisering av myndigheter eller delar av verksamheten.

När det gäller Västernorrland är Härnösand den tredje största kommunen. Även om Härnösand är betydligt mindre än både Sundvall och Örnsköldsvik. Men det finns fyra andra kommuner som också skulle behöva bättre statlig närvaro.

Vi förutsätter att regeringen genomför utredningens förslag, men att man också i framtiden överväger hur omlokalisering kan göras så att statlig närvaro ökar i hela landet.

Stockholm 2020-02-11

Staffan Nilsson
Ordförande

Terese Bengard
Verksamhetschef

HELA SVERIGE.

Tel växel: 010-489 13 50

Stortorget 7, 2 tr

111 29 STOCKHOLM

www.helasverige.se

info@helasverige.se

Fotnot: Ludvig Nordström föddes 25 februari 1882 i Härnösand. Hans far var bankkamrer Oskar Anselm Nordström (1844–1908). Modern, engelskfödda Mary Sarah Parfitt-Nordström (1860–1937), var ursprungligen guvernant hos fadern. Nordström bodde 1882–1908 i Härnösand, i hans böcker kallat Öbacka. 1901–1903 studerade han litteraturhistoria vid Uppsala universitet, 1903–1905 var han medarbetare i Sundsvalls Tidning, 1906–1908 i Västernorrlands Allehanda. Nordström var en flitig journalist och författare med många böcker och medverkan i radion. Kanske mest för sin bok ”Lort-Sverige”

